

Seat No. : _____

NC-108

November-2013

S.Y.B.A. Sem.-III

CC-201 : Political Science

(Indian Polity)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

Instruction : All questions are compulsory.

1. (અ) ભારતના બંધારણના ઘડતરમાં બંધારણીય સભાની ભૂમિકા તપાસો. **14**

Examine the role of the Constituent Assembly in the making of the Indian Constitution.

અથવા/OR

(બ) ભારતીય બંધારણના મુખ્ય લક્ષણો વિગતે સમજાવો.

Explain in detail the salient features of the Indian Constitution.

2. (અ) મૂળભૂત અધિકારની વ્યાખ્યા આપી ભારતના બંધારણમાં આપેલા સમાનતાનો અધિકાર અને સ્વતંત્રતાનો અધિકાર સમજાવો. **14**

Define Fundamental Rights and explain 'Right to Equality' and 'Right to Freedom' as given in the Indian Constitution.

અથવા/OR

(બ) મુખ્ય બંધારણીય સુધારા વિશે એક નોંધ લખો.

Write a note on some important Constitutional Amendments.

3. (અ) લોકસભાની રચના અને કાર્યોની ચર્ચા કરો. **14**

Discuss the composition and functions of the Lok Sabha.

અથવા/OR

(બ) સર્વોચ્ચ અદાલતની ભૂમિકા તપાસો અને ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતાની ચર્ચા કરો.

Examine the role of the Supreme Court and discuss independence of the Judiciary.

4. (अ) वर्तमान समयमां राज्यपालनी भूमिकानी समीक्षा करो. 14
Analyse the role of the Governor in present times.

अथवा/OR

- (ब) नोंध लपो : 7 + 7 = 14

Write notes on :

- (1) हाईकोर्ट (उच्च न्यायालय)
High Court
(2) मुख्यमंत्री
Chief Minister

5. (अ) साथो विकल्प आपो : 7

Choose the correct option :

- (1) भारतना बंधारणना आमुभमां 'समाजवाद' शब्द उभेरायो હતો.
(a) 42 सुधारामां (b) 44 सुधारामां
(c) 72 सुधारामां (d) 73 सुधारामां

The term 'Socialist' was incorporated in the Preamble by the

- (a) 42nd Amendment (b) 44th Amendment
(c) 72nd Amendment (d) 73rd Amendment

- (2) भारतनुं बंधारण છે.
(a) અપરિવર્તનશીલ
(b) પરિવર્તનશીલ
(c) પરિવર્તનશીલ અને અપરિવર્તનશીલ
(d) ઉપરમાંનું કોઈ પણ નહીં

The Indian Constitution is

- (a) Rigid (b) Flexible
(c) Rigid as well as Flexible (d) None of the above

- (3) મિલકતનો અધિકાર છે.
(a) મૂળભૂત અધિકાર (b) કાનૂની અધિકાર
(c) અધિકાર જ નથી. (d) મૂળભૂત અને કાનૂની અધિકાર બંને

Right to Property is a

- (a) Fundamental Right
(b) Legal Right
(c) Not a Right
(d) Both a Fundamental Right and a Legal Right

(4) મૂળભૂત અધિકારો ન્યાયી બને છે.

- (a) બીજો અધિકાર (b) ચોથો અધિકાર
(c) છઠ્ઠો અધિકાર (d) ઉપરના બધાજ

Fundamental Rights are made justifiable by the

- (a) Second Right (b) Fourth Right
(c) Sixth Right (d) All of the above

(5) નાણાકીય ખરડો પસાર થાય છે.

- (a) લોકસભામાં (b) રાજ્ય સભામાં
(c) બંનેમાંથી કોઈ માં (d) બંને માં

A Money Bill originates in the

- (a) Lok Sabha (b) Rajya Sabha
(c) In either (d) In both

(6) રાષ્ટ્રપતિ કઈ ધારા નીચે રાષ્ટ્રીય કટોકટી જાહેર કરે છે.

- (a) ધારા 352 (b) ધારા 356
(c) ધારા 360 (d) ઉપરના ત્રણમાંથી કોઈપણ

The President can proclaim National Emergency under

- (a) Article 352 (b) Article 356
(c) Article 360 (d) Any of the three

(7) લોકોના હક્કોનું રક્ષણ વડી અદાલત કરે છે.

- (a) અધિનિયમ (b) રીટ (writ)
(c) કાયદા દ્વારા (d) આદેશ દ્વારા

The rights of the people are protected by the High Court through –

- (a) Ordinances (b) Writs
(c) Laws (d) Orders

(બ) જોડકા બનાવો :

7

Match the following :

- (1) રાજકારણમાંથી ધર્મની સ્વતંત્રતા
Independence of Religion from
Politics
- (a) બંધારણનો રખવાળો
Guardian of the
Constitution
- (2) નામમાત્રના કારોબારી
Nominal Executive
- (b) પ્રધાનમંત્રી
Prime Minister

(3) वास्तविक कारोबारी Real Executive	(c) बिनसांप्रदायिकता Secularism
(4) सर्वोच्च अदालत Supreme Court	(d) लोकसभा Lok Sabha
(5) अध्यक्ष The Speaker	(e) राष्ट्रपति The President
(6) बंधारणानो भाग चार (IV) Part IV of the Indian Constitution	(f) वाणीनी स्वतंत्रता Freedom of Speech
(7) धारा 19 Article 19	(g) राज्यना मार्गदर्शक सिद्धांतो Directive Principles of State Policy
-